

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Záviskou v právní věci

žalobce: **I. M.**

st. příslušnost Ukrajina

t. č. X

X

zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem

sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

k žalobě ze dne 5. 2. 2018 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018 č. j. OAM-145/LE-VL17-VL13-2017, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna advokáta Mgr. Ladislava Bártu **se určuje** částkou 6 800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- V. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobce žalobou doručenou osobně soudu dne 5. 2. 2018 brojí proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 8. 1. 2018, č. j. OAM-145/LE-VL17-VL13-2017, kterým žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Žalobce podal blanketní žalobu a současně požádal o ustanovení advokáta Mgr. Ladislava Bárty. Žádosti o ustanovení advokáta bylo vyhověno usnesením zdejšího soudu ze dne 6. února 2018, č.j. 62 Az 1/2018-23, přičemž současně byla ustanovenému advokátovi uložena povinnost doplnit blanketní žalobu. Advokát ve stanovené lhůtě žalobu doplnil o žalobní bod spočívající v nesprávném vyhodnocení otázky udělení humanitárního azylu vzhledem k opomenutí vyhodnocení kritéria dlouhodobosti pobytu žalobce na území České republiky. Žalobce ve své žádosti, jakož i v průběhu správního řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že v České republice pobýval většinu svého produktivního života, tedy v letech 1992 až 2008, přičemž na Ukrajině si již po svém návratu nedokázal vybudovat žádné zázemí a stal se fakticky cizincem ve vlastní zemi. Zásadním prvkem v posouzení individuality azylového příběhu je právě dlouhodobost jeho pobytu na území České republiky a vytvoření vazeb k České republice a odpadnutí vazeb k jeho domovskému státu, žalovaný se při vyhodnocení otázky udělení či neudělení humanitárního azylu těmito hlediskům nevěnoval. Z tohoto důvodu úvaha o neudělení humanitárního azylu trpí vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobce do České republiky, a dokonce do místa zajištění, přímo Zařízení pro zajištění cizinců ve Vyšních Lhotách, přicestoval s úmyslem podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce navrhl zrušit napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení a uložit žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta.
2. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 6. 3. 2018 popřel oprávněnost žaloby, zdůraznil, že jmenovaný o mezinárodní ochranu žádal již v roce 2006, kdy mu byla následně žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Kromě období, kdy do ČR přišel poprvé v roce 1992, dle jeho výpovědi na území ČR pobýval pouze nelegálně a v roce 2009 se vrátil zpět na Ukrajinu, kde žil střídavě na různých místech až do září 2017, kdy znovu přijel, pro změnu nelegálně, do ČR a opakovaně požádal o mezinárodní ochranu. Dle jeho slov si nemůže jiným způsobem legalizovat pobyt na území ČR, ovšem ve skutečnosti se o to jmenovaný ani nepokusil a ani neměl snahu si vyřídit platný cestovní doklad, i když žil 8 let ve své vlasti. Správní orgán dále připomíná, že jmenovaný byl po svém posledním příjezdu do ČR zadržen na území Policíí ČR, bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění a byl umístěn za účelem realizace tohoto rozhodnutí do zařízení pro zajištění cizinců, kde podal svou opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Skutečnost, že se zmýlil a jel do Vyšních Lhot požádat o mezinárodní ochranu namísto do přijímacího zařízení v Zástavce u Brna, nic nemění na skutečnosti v tom směru, že nezáleží na místu podání žádosti, ale že tímto krokem si chtěl legalizovat zdejší pobyt. Pokud jde o tvrzení žalobce, že kdyby se teď vrátil na Ukrajinu (přesněji západ Ukrajiny) a mluvil by tam rusky, tak by dopadl špatně, správní orgán musí připomenout, že žadatel v této souvislosti hovořil konkrétně pouze o době, kdy ještě existoval Sovětský svaz, tj. více jak před dvaceti lety, kdy podle něj jel s bratrem do Lvova, a když tam někdo mluvil rusky, např. v obchodě či restauraci, nechtěli ho obsloužit. On sám pak sdělil, že od roku 2009, kdy byl opětovně zpět na Ukrajině po

Shodu s prvopisem potvrzuje

vyhoštění z ČR, se pohyboval dál od těchto měst, takže žádný konkrétní konflikt už neřešil. Sám žadatel, jak uvedl, od roku 2009, kdy se vrátil na Ukrajinu, cestoval a žil střídavě na několika místech Ukrajiny a v Rusku a neuvedl v této souvislosti žádné skutečnosti týkající se bezprostřední situace v uvedených oblastech, které by mu v životě v jiných částech Ukrajiny v tomto směru bránily a které by mu neumožňovaly stejné řešení jeho situace i v případě opětovného návratu do vlasti, kdy se bezesporu nemusí vracet do oblastí přímo dotčených aktuálními bojovými operacemi, zejména pokud v této oblasti podle něj nikoho a nic nemá. Žalobce tak neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývala hrozba individualizované vážné újmy v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, který probíhá na východě země. Žalovaný správní orgán dále uvádí, že úvahy týkající se neudělení humanitárního azylu dostatečně rozvedl, zhodnotil všechny skutečnosti, přičemž jeho úvahy nejeví známky libovůle a ze správního spisu neplyne ani porušení procesních předpisů. Z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Jmenovaný je dospělou plně právně způsobilou osobou, která je schopná si zajistit prostředky na zajištění svých základních potřeb prací. Žadatel je svobodný, bezdětný a nehovořil o žádných rodinných závazcích ani v ČR ani v zemi svého původu. Navrhl žalobu zamítnout a vyslovil souhlas s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání.

3. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu s odůvodněním, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného je jeho obava z bezpečnostní situace v jeho vlasti, obava z odvodu do armády a nasazení do bojových operací na východě země, a obavy z jednání lidí na Ukrajině kvůli tomu, že mluví rusky. Dalším tvrzeným důvodem žadatele je podle něj trvající obava z jednání neznámých osob, které považoval za členy mafie, a kteří jej nutili ke spolupráci při výkonu trestné činnosti, a dále rovněž snaha o legalizaci pobytu v ČR. Správní orgán při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany výše jmenovaného z hlediska důvodů pro udělení azylu vycházel především z jeho výpovědi, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Správní orgán dospěl k závěru, že jmenovaný v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) či písm. b) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Jmenovaný během správního řízení popřel jakékoliv problémy s ukrajinskými státními orgány a bezpečnostními složkami, které by ve své vlasti měl. Z výpovědi žadatele v průběhu správního řízení však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Jmenovaný je dospělou plně právně způsobilou osobou, která je schopná si zajistit prostředky na zajištění svých základních potřeb prací. Žadatel je svobodný, bezdětný a nehovořil o žádných rodinných závazcích ani v ČR ani v zemi svého původu. Správní orgán připomíná, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a humanitární azyl je zároveň udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12, a kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. V případě žadatele však na základě všeho výše uvedeného správní orgán takové skutečnosti neshledal. Žadatel neuvedl a ani správní orgán nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl jmenovaný na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o

Shodu s prvopisem potvrzuje

azyly, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V této věci je neodkladné doplnit, že jmenovaný do protokolu sdělil, že na Ukrajině nikdy žádné problémy se státními orgány neměl, nebyl tam nikdy trestně stíhán a je evidentní, že nikdy v minulosti nebyl vystaven jednání, které by bylo možné za nelidské či ponižující označit, alespoň jmenovaný takové skutečnosti netvrdil. Není důvod se tedy domnívat, že by se na této jeho situaci mělo cokoliv změnit v případě jeho návratu do vlasti. Dále správní orgán zdůraznil, že přestože je bezpečnostní situace na východě Ukrajiny aktuálně složitá, tak se tato týká pouze dvou částí z 24 oblastí, na které je Ukrajina územně rozdělena, ve zbytku země je přitom již dlouhodobě bezpečnostní situace nezměněná, zcela stabilní, nedochází v něm k ozbrojeným střetům a zmíněná zhoršená bezpečnostní situace se ho vůbec netýká. Sám žadatel, jak uvedl, od roku 2009, kdy se vrátil na Ukrajinu, cestoval a žil střídavě na několika místech Ukrajiny a v Rusku a neuvedl v této souvislosti žádné nové skutečnosti týkající se bezpečnostní situace v uvedených oblastech, které by mu v životě v jiných částí Ukrajiny v tomto směru bránily a které by mu neumožňovaly stejné řešení jeho situace i v případě opětovného návratu do vlasti, kdy se bezesporu nemusí vracet do oblastí přímo dotčených aktuálními bojovými operacemi, zejména pokud v této oblasti podle něj nikoho a nic nemá.

4. Z obsahu správního spisu žalované soud zjistil, že žalobce byl dne 20. 9. 2017 v 19:40 hodin policejní hlídkou zadržen u ZZC Vyšní Lhoty, kde se nacházel v podnapilém stavu (naměřeno 3,11‰) a domáhal se mezinárodní ochrany. Neměl u sebe žádný doklad prokazující jeho totožnost a dle informačního systému CIS byl identifikován. Dne 21. 9. 2017 bylo zahájeno správní řízení o vyhoštění. Žalobce uvedl, že momentálně nemá na Ukrajině žádnou adresu, na které by přebíral poštu, poslední hlášená adresa byla Ž. oblast, B. rajon, C. 62, H., Ukrajina, ale dům již byl prodán a bydlí tam někdo jiný. Do ČR přijel 19. 9. 2017. Dále uvedl, že z ČR naposledy odcestoval v r. 2006, což však bylo ze strany správního orgánu vyvráceno informací, že ještě dne 31. 8. 2009 byl kontrolován v Praze, čímž mařil úřední rozhodnutí a dostal soudní vyhoštění na 5 let a byl veden v ENO 1. 10. 2014. Dále uvedl, že přešel nelegálně hranice z Ukrajiny na Slovensko, někde u Košic, pak stopem přešel Slovensko a byl nákladním autem dovezen do Prahy. Tam si koupil na nádraží jízdenku a dojel do Frýdku-Místku, a do Vyšních Lhot jel z nádraží ve Frýdku-Místku taxíkem. Dne 25. 9. 2017 v 10:00 hod podal v ZZC Vyšní Lhoty podle § 3 ve spojení s § 3a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb. žádost o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že nemá cestovní pas, ještě měl starý sovětský pas, ten nechal doma, nový ukrajinský nemá. Je ukrajinské národnosti, vyznává pravoslavné náboženství, bez politického přesvědčení, svobodný. Od r. 2008 žil většinou v Oděse, žil v domech, které stavěl, také pobýval v Kyjevě, ale nejvíce se pohyboval u moře. Dříve pobýval v ČR od r. 1992 do r. 2008 a o mezinárodní ochranu již požádal v r. 2006 v ČR. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že na Ukrajině je válka, dříve byl na vojně, nechce na nikoho střílet a myslí, že to je dostatečný důvod. V r. 2006 to byla hrůza, chodila mafie, buď musel jít pro mafii vybírat peníze nebo někoho bít. V r. 2006 žádal, protože se bál mafie. Nyní se obává toho, že hovoří rusky, když chce něco nakoupit, tak se k němu otočí zády, je tam antisemitismus. Dne 11. 10. 2017 žádost doplnil o tvrzení, že kdyby se vrátil na západ a mluvil by tam rusky, tak by špatně dopadl, kdyby jel na východ, musel by jít válčit. Potíže z důvodu, že mluvil rusky, měl ještě za Sovětského svazu, kdy jel s bratrem do Lvova. Dále, že poprvé požádal o mezinárodní ochranu v České republice dne 30. 11. 2006, žádosti nebylo vyhověno rozhodnutím ze dne 6. 12. 2006 tak, že žádost byla

Shodu s prvopisem potvrzuje

zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

5. Krajský soud nejprve posoudil zákonné náležitosti žaloby a konstatoval, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž není žaloba ve smyslu § 68 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), nepřipustná. Poté krajský soud přezkoumal důvodnost žaloby v souladu s ustanovením § 75 s.ř.s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované. Neshledal přitom vady, např. podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
6. Soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Žalobce předestřel jediný žalobní bod, a to nesprávné posouzení humanitárního azylu, jestliže žalovaný nevyhodnotil dlouhodobost pobytu žalobce na území České republiky. Je pravdou, že žalobce v České republice žil od r. 1992 do 2008, částečně legálně a částečně nelegálně, za což mu bylo uděleno jak správní tak i trestní vyhoštění, naposledy v r. 2009 na pět let. Od r. 2009 však žil na Ukrajině a v Rusku a opět se do České republiky vrátil v r. 2017. Vzhledem k uvedenému nelze žalovanému vytýkat, že při odůvodnění své úvahy o humanitárním azylu, jestliže žalobce posledních 8 let na území České republiky nežil, výslovně nezohlednil tuto skutečnost. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí k otázce humanitárního azylu uvedl, že „z výpovědi žadatele v průběhu správního řízení však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Jmenovaný je dospělou plně právně způsobilou osobou, která je schopná si zajistit prostředky na zajištění svých základních potřeb prací. Žadatel je svobodný, bezdětný a nehovořil o žádných rodinných závazcích ani v ČR ani v zemi svého původu. Správní orgán připomíná, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a humanitární azyl je zároveň udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12, a kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit. V případě žadatele však na základě všeho výše uvedeného správní orgán takové skutečnosti neshledal.“ Z odůvodnění napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplynulo, že žalovaný zkoumal, zda v případě žalobce jsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a ve své úvaze dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Dle soudu správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když žalobce ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Otázka délky žití na území České republiky cca 16 let od 20. roku věku žalobce, když po opuštění České republiky následně v zemi původu žil dalších 8 let, nevzbuzuje v soudu pochybnost o tom, že správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování.
8. Soud dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán se žádostí o mezinárodní ochranu zabýval zcela dostatečně z pohledu ustanovení § 14 zákona o azylu a své rozhodnutí v tomto směru přesvědčivě odůvodnil. Namítané zkrácení práv ve správním řízení soud neshledal.

Shodu s prvopisem potvrzuje

9. Soud na závěr zdůrazňuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005- 46). Udělení mezinárodní ochrany pak v žádném případě nelze „využívat“ k legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57).
10. Soud s ohledem na shora uvedené shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
11. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. s tím, že úspěšný žalobce se náhrady nákladů řízení vzdal.
12. Ustanovený advokát účtoval náhradu nákladů řízení v částce 6 800 Kč sestávající z odměny za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif) a sepisu podání (doplnění žaloby) ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, přičemž tarifní hodnota úkonu dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí 50 000 Kč a odměna za jeden úkon právní pomoci tak činí podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu 3 100 Kč a paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč. Požadovaná částka byla advokátovi přiznána tak jak uvedeno v odst. IV. tohoto rozsudku.
13. Výrok V. je odůvodněn ustanovením § 35 odst. 9 s.ř.s., dle kterého hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování ustanovenému advokátovi platí stát.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

Shodu s prvopisem potvrzuje

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 9. dubna 2018

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje